

VIJESTI

52/1
GODINA XLII
ZAGREB, LIPANJ, 2015.

HRVATSKOGA GEOLOŠKOG DRUŠTVA

DIGITALIZACIJA ZBIRKE MIKROSKOPSKIH PREPARATA VANDE KOCHANSKY-DEVIDÉ

Renato Drempeć i Jasenka Sremac

Akademkinja Vanda Kochansky-Devidé cijeli je svoj radni vijek, pa i razdoblje nakon odlaska u mirovinu, posvetila paleontološkim i paleobiološkim istraživanjima. U Hrvatsku je geologiju, uz klasičan makropaleontološki pristup, uvela novu paleontološku disciplinu – mikropaleontologiju. Radeći vrijedno na svom mikroskopu (Sl. 1), kojeg je strpljivo i precizno održavao njezin suprug Zvonimir Devidé, pregledala je više tisuća preparata iz Hrvatske i niza drugih zemalja, koje su joj donosili zainteresirani kolege.

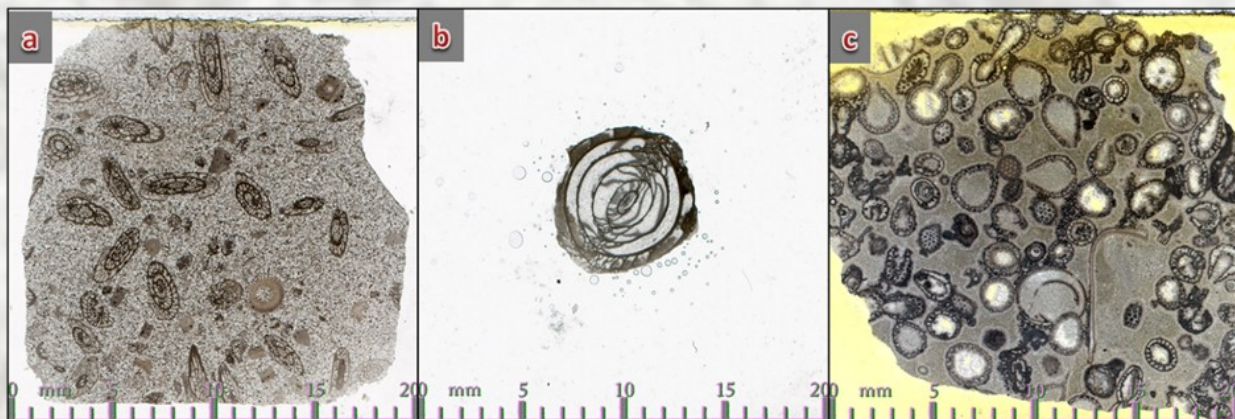
Sl. 1. Poznata slika V. Kochansky-Devidé uz mikroskop, snimljena u njezinu kabinetu, vjerojatno 1973. godine

Sustavnim istraživanjem mikrofaune (najviše fuzulinidnih foraminifera) i mikroflore (uglavnom dazikladalnih vapnenačkih algi) prikupila je impozantnu zbirku od gotovo 3000 mikroskopskih preparata – izbrusaka. Ukupno 2432 preparata načinjeno je iz stijena karbonske i permske starosti, najviše s područja Hrvatske ali i iz drugih republika tadašnje Jugoslavije. Preostali su preparati trijaskе, jurske, kredne i eocenske starosti. V. Kochansky-Devidé pregledane je preparate popisala u dvije inventarske knjige, u koje je unijela sljedeće podatke: inventarski broj, nalazište, formacija, broj uzorka kamena i ocjena kvalitete preparata (Sl. 2).

Tijekom godina dio je preparata vraćen institucijama koje su naručile mikropaleontološke analize, dio se koristi u nastavi iz mikropaleontoloških kolegija na preddiplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju Geologije i Geologije zaštite okoliša. Dio preparata, nažalost, nedostaje, a da nije zabilježeno gdje se nalaze. Od ukupno 2987 preparata koji se nalaze na popisu u inventarskim knjigama nedostaje njih 228. Prije nekoliko godina R. Drempetić je započeo rad na digitalizaciji baze podataka, kako bi se omogućilo lakše i preglednije pretraživanje zbirke izbrusaka Vande Kochansky-Devidé. Temeljna je baza načinjena u Microsoft Excel programu, a podatke su unosile tadašnje studentice geologije Jelena Boromisa i Emina Lešić (danas Lešić Drezga). Kod unošenja u bazu sačuvane su temeljne rubrike iz inventara V. Kochansky-Devidé, a, radi lakšeg korištenja baze, dodana je jasnija stratigrafska klasifikacija preparata. R. Drempetić je na uređaju CanonScan 8800F skenirao sve sačuvane preparate (Sl. 3 a-c), te je unutar digitalne baze načinio poveznice između inventarskog broja preparata i odgovarajuće fotografije.

Sl. 2. Inventarske bilježnice s popisom mikroskopskih preparata bile su izložene na prigodnoj izložbi 2015. godine

Sl. 3. Neki od skeniranih preparata načinjenih iz uzoraka paleozojskih sedimentnih stijena Velebita i Like: a) triticitni pješčenjak (karbon), b) fuzulinidna foraminifera *Pseudoschwagerina* (donji perm) i c) micijski dolomit (srednji perm). Skenirani su cijeli preparati ili njihovi najbolje očuvani dijelovi površine 20x20 mm. Na svim je skeniranim preparatima ugrađeno grafičko mjerilo.

Sljedeći je korak prenošenje podataka i izrada baze u programu Microsoft Access, koje je u tijeku (Sl. 4), a slijedi fotografiranje najzanimljivijih dijelova skeniranih preparata, kako bi se načinio temelj za Atlas mikrofosila paleozoika Hrvatske, koji priprema J. Sremac.

Field	Value
ID	100
R Br	0089
Ime	Eoverbeekina?, Triticites-vapnenac
slika	0089.jpg
Formacija	KARBON
Horizont	karbon cv
Nalaziste	Brušane, Vinac
Broj uzoraka	
Zbirka	J.Sremac
Napomena	

Sl. 4. Izgled kartice načinjene u programu Microsoft Access, s dostupnim podacima za preparat fuzulinskog vapnenca inv. br. 109.

Bogata zbirka preparata akademkinje V. Kochansky-Devidé važan je dio hrvatske paleontološke baštine, dobrim dijelom zahvaljujući sređenim podacima i inventarizaciji koju je provela sama profesorica Kochansky. Izrada digitalne baze koja nudi lako pretraživo sučelje zasigurno će doprinijeti njezinom lakšem korištenju, kao i očuvanju ove vrijedne zbirke za buduće generacije.